

Prohlášení československé samostatnosti (1918)

PROHLÁŠENÍ ČESKOSLOVENSKÉ SAMOSTATNOSTI

1. *Za hranicemi.*

TÉTO vážné chvíli, kdy Hohenzollernové nabízejí mír za účelem zastavení vítězného postupu spojeneckých armád a za účelem zabránění rozdělení Rakousko-Uherska a Turecka, a kdy Habsburkové slibují federalisaci říše a autonomii nespokojeným národům, podrobeným jejich vládě, my, Československá Národní Rada, uznaná od vlád Spojeneckých a od vlády Americké za provisorní Vládu Československého státu a národu, v úplném souhlasu s prohlášením českých poslanců, učiněným v Praze dne 6. ledna 1918, a vidouce, že federalisace a tím více autonomie neznamenaají ničeho pod habsburskou dynastií, tímto slavnostně činíme prohlášení naší samostatnosti. My tak činíme, poněvadž jsme přesvědčeni, že žádný národ nebude nucen žít pod suverenitou, kterou neuzná, a poněvadž víme a máme pevné přesvědčení, že nemůžeme se svobodně vyvíjeti v habsburské lži-federalisaci, která není než novou formou odnárodňovacího utlačování, pod nímž jsme trpěli minulá tři století. Máme za to, že svoboda je prvním požadavkem federalisace, a jsme přesvědčeni, že svobodní národové střední a východní Evropy snadno se sfederalisují, jestliže uznají to za nutné.

Činíme toto prohlášení na základě našeho historického a přirozeného práva. Byli jsme samostatným státem již od sedmého století a r. 1526 jako samostatný stát, sestávající z Čech, Moravy a Slezska, jsme se spojili s Rakouskem a Uherskem v obrannou unii proti tureckému nebezpečí, avšak nikdy jsme se dobrovolně nevzdali svých práv, jakožto samostatný stát, v této konfederaci.

Habsburkové zrušili svou úmluvu s naším národem nezákonným překročením našich práv a znásilněním ústavy našeho státu, kterou sami přísahali zachovati, a my proto odpíráme zůstatí déle v jakékoliv formě součástíkou Rakousko-Uherska. My požadujeme pro Čechy právo býti spojeny se svými slovenskými bratry ze Slovenska, součástíkou to našeho národního těla a před padesáti lety vtělené v uherský stát Maďarů, který nevylicitelným násilím a hrubým útlakem podrobených plemen pozbyl veškerého morálního a lidského práva vládnouti komukoli, vyjma samu sobě.

Svět zná dějiny našeho zápasu proti habsburskému útisku, zesílenému a systemisovanému rakousko-uherským dualistickým vyrovnáním z r. 1867; tento dualism jest toliko nestoudným organisováním hrubé síly a vykořisťováním většiny menšinou; je to politický úklad Němců a Maďarů proti nám právě tak, jako proti jiným slovanským a latinským národům monarchie.

Svět zná oprávněnost našich požadavků, které ani samotní Habsburkové neodvažují se popírat. František Josef opětovně nanejvýše slavnostním způsobem uznal suverenní práva našeho národa. Němci a Maďaři se postavili na odpor tomuto uznání a Rakousko-Uhersko, sklonivši se před pangermány, stalo se kolonií Německa a jako jeho předvoj na Východě vyvolalo právě tak poslední balkánský konflikt, jako nynější válku, kterou Habsburkové započali samotní bez schválení representantů národů.

My nemůžeme a nechceme nadále žít pod přímou neb nepřímou nadvládou podmanitelů Belgie, Francie a Srbska, vrahů Ruska a Rumunska, vrahů desetitisíců občanů a vojáků naší krve a spoluvinníků bezpočetných nevýslovných zločinů, spáchaných v této válce na lidstvu těmito dvěma degenerovanými a nezodpovědnými dynastiemi. My nechceme zůstat součástí státního, který nemá žádného ospravedlnění pro svoji existenci a který odporuje přijmouti základní zásady moderní světové organizace, zůstává toliko umělým, nemorálním politickým útvarem, zabraňujícím stále postupujícímu demokratickému a sociálnímu pokroku. Habsburská dynastie, zatížená těžkým dědictvím chyb a zločinů, jest stálou hrozbou pro světový mír a my považujeme za svou povinnost vůči lidstvu a civilizaci pomoci jejímu pádu a jejímu zničení.

My zavrhuje rouhavé tvrzení, jako by moc dynastií habsburské a hohenzollernské byla původu božského a my zamítáme uznati božská práva králů. Náš národ volbou povolal Habsburky na český trůn a toutéž svobodou a tímže právem je sesazuje.

Tímto prohlašujeme habsburskou dynastii za nehodnou vésti náš národ a upíráme jí veškeré nároky na vládu nad Československou zemí: Prohlašujeme slavnostně, že od nynějška tvoříme svobodný a samostatný lid a národ. My přijímáme a připojujeme se k ideálům moderní demokracie, ony byly ideály našeho národa po staletí. Přijímáme americké zásady, tak jak byly vyloženy presidentem Wilsonem, zásady to osvobozeného lidstva, skutečné rovnosti národů a vlád, jejichž veškerá spravedlivá moc vychází ze souhlasu ovládaných.

My, národ Komenského, nemůžeme než přijmouti tyto zásady, vyjádřené v americké deklaraci samostatnosti, v zásadách Lincolna a stejně v prohlášení lidských a občanských práv. Za tyto zásady proléval náš národ krev již před pěti stoletími, za památných válek husitských. Za tytéž zásady prolévá náš národ dnes po boku Spojenců krev v Rusku, v Itálii a ve Francii.

My zde nevyložíme nežli hlavní zásady ústavy Československého národa; co se týče konečného rozhodnutí o jeho ústavě, to spadá v obor působnosti zákonně zvolených representantů osvobozeného a spojeného národa.

Československý stát bude republikou, jejíž neustálou snahou bude býti pokrokovou: ona zaručí naprostou svobodu přesvědčení náboženského, vědy, písemnictví, umění, slova a tisku, práva shromažďovacího a petičního.

Církev bude oddělena od státu; naše demokracie bude spočívat na všeobecném právu hlasovacím; ženy budou postaveny politicky, sociálně a kulturně na roveň mužům; práva menšiny budou zaručena úměrným zastoupením; národní menšiny budou požívatí rovných práv; vláda bude formy parlamentární a bude uznávati zásady iniciativy a referenda; stálé vojsko bude nahrazeno milicí. Československý národ provede dalekosáhlé sociální a hospodářské reformy.

Velkostatky budou věnovány domácí kolonisaci; výsady šlechtické budou zrušeny; národ náš převezme svou část předválečného státního dluhu rakousko-uherského, válečný pak dluh ponecháme těm, kteří za něj nesou zodpovědnost.

V zahraniční politice přijme Československý stát svoji plnou účast zodpovědnosti za reorganizaci východní Evropy; on přijímá cele demokratickou a sociální zásadu národnostní a dává svůj souhlas k nauce, že veškeré konvence a smlouvy mají býti uzavírány otevřeně a upřímně, bez tajné diplomacie. Naše ústava postará se o zřízení účinné národní a spravedlivé vlády, která bude vylučovati jakékoliv zvláštní výsady a znemožní třídní zákonodárství. Demokracie porazila theokratickou autokracii, militarism je zničen, demokracie je vítěznou. Lidstvo bude reorganizováno na základech demokratických. Moci temnoty sloužily k vítězství světla! Po tom toužilo lidstvo po věky! My věříme v demokracii, věříme ve svobodu a ve svobodu na věky!

V Paříži, dne 18. října 1918.

PROFESOR T. G. MASARYK,
předseda ministerské rady a ministr financí.

GEN. DR. MILAN ŠTEFÁNIK,
ministr národní obrany.

DR. EDUARD BENEŠ,
ministr zahraničních vztahů a ministr vnitra.